

10. teden

1. ura: Frankovska država – ponovitev
2. ura: Nove domovine alpskih Slovanov

1. ura

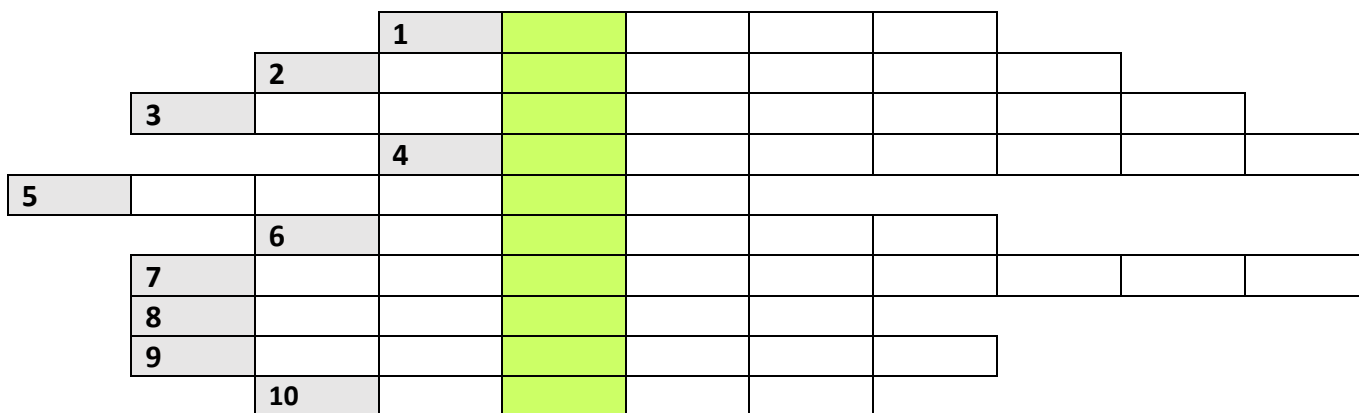
Frankovska država – ponovitev

1. Pisno odgovori na vprašanja.

1. Katere države se na ozemlju nekdanje frankovske države nahajajo danes?
2. Kaj pomeni trditev *Frankovska družba je bila razslojena*?
3. Kakšen pomen je imela v frankovski državi zemlja? Odgovor pojasni.
4. Kaj poimenujemo z izrazom fevd ali zemljiško gospostvo?
5. Na katere dele je bilo razdeljeno zemljiško gospostvo?
6. Kaj pomeni trditev *Zemljiško gospostvo je bilo samozadostno*?
7. Katere dolžnosti je imel podložnik do zemljiškega gospoda v zameno za uporabo njegove zemlje?
8. Kje so bile zapisane podložnikove obveznosti do zemljiškega gospoda?
9. Kaj pomeni trditev *Podložniki so bili nesvobodni*?
10. Kaj je bilo značilno za svobodne kmete? (U/70)
11. Katera vera je bila razširjena v frankovski državi?
12. Kdo je najpomembnejši frankovski kralj?
13. Kaj je bilo značilno za njegovo vladanje?

2. Reši križanko.

- 1 zemljiško gospostvo
- 2 osnova fevdalizma
- 3 zemljiški gospod
- 4 podložni kmet jih je moral v zameno za zemljo plačevati (dajati) zemljiškemu gospodu
- 5 knjiga, v kateri so bile zapisane podložnikove obveznosti do zemljiškega gospoda
- 6 delo, ki je moral opravljati podložnik za zemljiškega gospoda v zameno za zemljo
- 7 _____ posest je bila namenjena za oskrbo gradu
- 8 kdor ima v uporabi fevd in je podrejen zemljiškemu gospodu
- 9 pripadnik višjega družbenega sloja
- 10 pripadnik najnižjega družbenega sloja

2. ura: Besedilo preberi in ga prepisi, naloge reši.

Nove domovine alpskih Slovanov

Se še spomniš, da so Huni sprožili preseljevanje ljudstev? No, med drugimi ljudstvi so svoj prostor za življenje iskali tudi Slovani.

1. Tisti Slovani, ki so se do 7. stoletja naselili v vzhodnih Alpah, so po tem prostoru dobili tudi ime: **alpski Slovani**. Bili so predniki Slovencev. Vzhodno od njih, v Panonski nižini, so se naselili **Obri** (ali Avari). To ljudstvo je alpske Slované ropalo. Alpski Slovani so se Obrom skupaj s severnimi sosedi uprli, upor je vodil Samo. Zvezi plemen, ki so se uprli Obrom, po voditelju rečemo **Samova plemenska zveza**.

2. Prebivalci južnega dela Samove plemenske zveze so osnovali svojo državo – imenovala se je **Karantanija**. Ležala je **severno od današnje Slovenije (v današnji Avstriji), središče pa je imela na današnjem avstrijskem Koroškem, blizu Celovca, in sicer na Krnskem gradu na Gosposvetskem polju**.

3. S pomočjo U/72 dopolni preglednico, ki prikazuje **karantansko družbo**.

V prazna polja napiši ime družbenega sloja oz. značilnosti posameznega družbenega sloja.

	je vladal.
KOSEZI	
	Načelovali so območju ene ali več vasi.
KMETJE	
	Bilo jih je malo, gospodarju so pomagali pri hišnih opravilih, stanovali so v njegovi hiši.

4. Poseben obred potrjevanja karantanskega kneza se imenuje **ustoličevanje**: kmetje in kosezi so kneza ustoličili šele, ko je obljubil, da bo spoštoval njihovo voljo in pravice. Obred je potekal v slovenskem jeziku. Glej spodaj: Za radovedne.

V U/72/Vir B si oglej **knežji kamen**. Preriši ga v zvezek in zraven napiši, čemu je služil.

5. Karantanci so prosili Bavarce (svoje severozahodne sosede) za pomoč pri obrambi pred Obri, v zameno za pomoč pa so se morali Bavarski podrediti. Ker so medtem Bavarci prišli pod Franke, so Karantanci postali frankovski podložniki. Z novo oblastjo so Karantanci prevzeli tudi **fevdalizem** (svobodnih kmetov ni bilo več) in **krščansko vero**.

6. **Karniola** je bila slovanska dežela južno od Karantanije. Poišči jo na zemljevidu U/73.

Utrjevanje: Ponovno si oglej shemo frankovske družbe. V čem se je karantanska družba razlikovala od frankovske, preden je Karantanija postala del frankovske države?

Izberi eno izmed nalog in jo pošlji učiteljici.

Za radovedne: Spodnje besedilo razkriva, kako je potekalo ustoličevanje karantanskih knezov.

»Pod Krnsko goro (danes Šentjurska gora) namreč, blizu cerkve sv. Petra, je kamen; nanj posade svobodnega kmeta (koseza), v katerega naslednjem rodu je ta služba dedna. /.../ Oblečen je v kmečko obleko, klobuk in čevlje, se drži nepremično. Pojavi se knez s praporom dežele, spremljan od plemičev in vitezov. Slečejo ga dragocenih oblačil in nekdo, ki ima to pravico po nasledstvu, ga obleče na strani s plaščem, klobukom /.../, na isti način kot je oblečen kmet. S palico v roki tako pristopi ...

Kmet pa, ki sedi na kamnu, naj v slovenskem jeziku zakliče: 'Kdo je ta, ki se tako prihajajoč približuje?'

Okoli sedeči odgovore: 'Ta je knez dežele.'

Nakar oni: 'Ali je pravičen sodnik, ki ima v mislih blagor domovine, je svobodnega stanu, da bo vreden? Ali je spoštovalec in branilec krščanske vere?'

Vsi naj odgovore: 'Je in bo.'

Nakar oni: 'Vprašam torej, po kateri pravici me sme odstraniti s tega sedeža.'

Vsi rečejo: 'S 60 denarji, s temi pisanimi živalmi in z oblačili, v katera je knez oblečen, tudi bo napravil tvojo hišo svobodno in brez davka.'

Nato kmet, ki je udaril kneza rahlo po licu, ukaže s tem, naj bo dober sodnik, in se vzdigne, vzame k sebi imenovane živali in ponudi knezu prostor. Knez se postavi na kamen, z golim mečem v rokah se obrne na vse strani, vihteč meč. /.../ Od gore hiti knez k cerkvi Gospe Svete /.../. Tam naj bere škof ali odličnejši prelat mašo in naj kneza, še vedno oblečenega v kmečko obleko, blagoslovi.«

(Janez Vetrinjski, 14. stoletje)

Pomisli, kdaj imaš rojstni dan. V katerem mesecu si se rodil?

Poišči staro slovensko ime za mesec svojega rojstva.

Slovenska imena mesecev: <https://otroski.rtv slo.si/bansi/prispevek/1860>